

לשכת הפרוטוקולים	
דף 1	מתוך 19 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

-107-

ועדת החוץ והבטחון

הכנסת הזשיעית
מושב שלישי

פרוטוקול מס' 142

מישיבת ועדת החוץ והבטחון שהוקיימה ביום
ה' ט"ז בחשוון תשל"ט - 16.11.78, בשעה 15.00

נכחו:

חברי הועדה:

- מ. ארנס - היו"ר
- י. בן-מאיר
- ח. בר-לב
- פ. גרוסר
- ב. הלוי
- ז. ורהפטיג
- ח. דרוקמן
- י. הורביץ
- א. לבני
- ע. נוף
- מ. עמיה
- ש. פרס
- א. רובינשטיין
- י. רום
- י. שריד
- מ. שמיר
- י. תמיר
- מ. חלמי

מוזמנים:

שר החוץ מ. דיין
ד"ר מ. רוזן - היועץ המשפטי, משרד החוץ

מוכיר הועדה:

א. רדאי

רשמה:

ש. אלהרמן

סדר-היום:

דיווח שר החוץ מ. דיין על המשך המו"מ עם מצרים

לשכת הפרוטוקולים	
דף 2	מתוך 19 דפים
עוקף 5	מתוך 5 עותקים

-107-

ועדת החוץ והביטחון
16.11.78

דיווח שר החוץ מ. דיין על המשך המו"מ עם מצרים

היו"ר מ. ארנס:

ברשותכם אני אפתח את הישיבה. איתנו שר החוץ ועמיתו
ד"ר רוזן.

שר החוץ מ. דיין:

כפי שאני רואה את הדברים, הרי הטקסט לגבי חוזה
השלום כשלעצמו ישראל-מצרים הוא גמור, אולי פרט
לגיהוץ פה ושם, מבחינת התוכן שבו. אני מדבר על חוזה השלום ישראל-מצרים.

מבחינת התוכן שבו ישנן שתי נקודות שישראל אינה מרוצה
מהן והיתה רוצה לשנות אותן. האחת - הידועה בשם "נוטינג"; השניה - הקשורה בהגדרה לגבי
עתידה של עזה.

ישנן שלש נקודות שמצרים אינה מרוצה מהן: האחת - סעיף
6 לגבי העדיפות במקרה של קונטליקט בין חוזה שלום ישראל-מצרי לבין חוזים אחרים שיסגרו
למצרים עם מדינות אחרות. אני אומר את הדברים בקצרה, בהנחה שחברים יודעים במה מדובר.
נקודה שניה - בפיסקה אחרת, שבה מצרים היתה רוצה שייאמר שהסכם זה קיים ל-25 שנים
ותוקמו יפוג לאחר 25 שנים. הסעיף כפי שהוא מנוסח אינו כולל הגבלת זמן כל שהיא.

אלה הם שני סעיפים שמצרים אינה מקבל בטקסט, בפריאמבל.
באחד מהאנקסטים, באנקס הצבאי מצרים רוצה שידובר על התקדמות או נסיגת ישראל בשלבים, כאשר
השלב הראשון יהיה לקו אל-עריש. כפי שהיתה רוצה מצרים הרי עלינו למסור את אל-עריש
ומסדרון שמוביל מסואץ לאל-עריש הוך שלשה חודשים, מתוך תשעה החודשים של השלב הראשון.
בטקסט עצמו כחוב שהנסיגה הישראלית תיעשה בשני שלבים: שלב א' הוך 9 חודשים מיום החתימה
חוזה השלום. שלב ב' לא יאוחר משלש שנים לאחר אישור ההסכם.

מצרים היתה רוצה בשלבי מיסנה, לפחות לגבי השלב
הראשון. אני חושב שהיתה רוצה בפירוט שלבי מיסנה גם בשלב שני. בפרט הדבר בא לידי
ביטוי מבחינתה לגבי השלב הראשון, שתשעת החודשים יפוצלו לשלבי מיסנה. בעיקר הדגש
מבחינת מצרים הוא לגבי שלב אחד שהיא רואה בו את השלב הראשון מבחינתה כבונולוגיה, הוא
השלב שבו תקבל את אל-עריש במשך שלשה-ארבעה חודשים לאחר תחילת הנסיגה.

ישנם נושאים אחרים, בחלקם מוזכרים בהסכם השלום,
בחלקם אינם מוזכרים ואני אניע אליהם, שגם בהם יש חילוקי דיעות, אבל כולם אינם
בינינו לבין מצרים אלא בינינו לבין ארצות הברית. יש שאלות שמענינות אותנו כשלעצמן.

במלים אחרות, הטקסט עצמו, כפי שאמרתי, כולל חמש
נקודות ששני הצדדים יחד העלו. ישראל אמרה שהיא אמנם מסכימה להמשיך ולדון בהסכם
כולו, אבל היא קובעת ששתי הנקודות האלה אינן מקובלות עליה. שלש נקודות כאלה מצרים
ציינה כנ"ל, שתיים מהן בטקסט ואחת מהן באנקס.

המצב לגבי הנקודות האלה הוא כזה: אין לארצות הברית
זכות פסיקה, היא אינה שופט עליון. ואם שני הצדדים יתקשו, או אחד משני הצדדים יתקשו
על כך שהנקודות האלה חידונה מחדש - ארצות הברית תעשה זאת. אבל היא מנסה להפעיל
את מלוא השפעתה - אינני אומר לחצה - כאשר היא מסבירה לכל אחד מהצדדים את החביעות
שישנן לצד האחר. ארצות הברית אומרת: הדרך היחידה להתקדם במו"מ היא להביא בחשבון
שבהסכם כזה לא כל אחד בא על סיפוקו במלואו וישנן נקודות שכל אחד מהצדדים היה רוצה
שיקבעו אחרת, אבל לא ניתן. לכן לאחר כך וכך חודשים של טיפול, אנחנו האמריקאים
מצייעים לכם לבלוע ולעבור לסדר היום, ולא להתעקש על פתיחת הנושאים האלה מחדש. ארצות
הברית אינה אומרת שלא ניתן לפתוח, אבל היא מסבירה שלא כדאי לפתוח את הנושאים האלה.

לגבי הנושאים הקשורים בנו - ה"נוטינג" וענין עזה:

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 19 דפים
עו"ת	מתוך 5 עותקים

בענין הנוטינג ישנן שתי נקודות שאני רוצה להאיר. בגלל סיבה אחרת לבמרי, לא בגלל הטיעון המשפטי או הפוליטי או האחר של מה שכתוב באותו הפריאמבל, אלא בחור נושא בפני עצמו, הגענו עכשיו עם המצרים למשבר ממדרגה ראשונה. כלומר, "טענתנו אינה משום שכתוב נוטינג, לכן אנחנו דורשים את אשר אנחנו דורשים, אלא בחור טענה שמושתת על קמפ דייויד וטענה לבופה." המצרים רוצים לראות התקדמות מקבילה בהגשמת האדמיניסטרציה המינהלית ביחודה ושומרון וחבל עזה שתהיה מקבילה לנסיגה הישראלית ובפרט לתשעה חודשים ראשונים של הנסיגה הישראלית. הם אינם מספיקים את התביעה הזו שלהם על יסוד זה שהנה כתוב באפריאמבל נוטינג, אלא טוענים את הטענה הזאת על יסוד לבמרי אחר. הטענה היסודית שלהם היא זו: אנחנו אמרנו ואנחנו חוזרים ואומרים, איננו מוכנים לעשות הסכם נפרד בין מצרים לישראל, מבלי שתבוא לידי פחרון או לפחות התקדמות מקבילה גם בנושא הפלשתינאי.

והטענה הזו של המצרים אינה מסתמכת על איזה טיעון ליגלי או על מה שכתוב או לא כתוב בנוטינג, גם לא כל כך על מה שכתוב בקמפ דייויד אלא לבופה של דבר. ברמזים מסוימים הם אומרים: עד כדי כך איננו יכולים אחרת, שאנחנו מוכנים להכות עם נסיגתכם ממצרים, עד שתוקשם קודם האוטונומיה. אתם אומרים שלהגשמת האוטונומיה דרושים לכם כך וכך חודשים או שנה - אז נשכח מתשעה החודשים האלה. נחתום איתכם הסכם שלום, נהיה מחויבים בהסכם שלום איתכם, אבל אנחנו מעדיפים שתשבו על אדמת מצרים, תחזיקו את הנפט ותשבו בשארם ובלבד שתגיעו לשלב ביטול המימשל הצבאי לפני שאתם נסוגים מסיני. כדי שלא יבוא אלינו בטענות, או כדי שלא נבוא אל עצמנו בטענות, שהנה אח אדמתנו אנחנו משחררים והאחרים עומדים שניים בתור. איננו יודעים אם יגיע תורם בכלל.

החווה עם מצרים עשוי ומפורט. בנושא האוטונומיה לא התחלנו לדון בקוצו של יוד. לא היה דיון כל שהוא במהות האוטונומיה. אני אומר את הדבר כהערה אגב למשקל הנוטינג. הנושא הזה ללא ספק הוא כרבע הנושא המרכזי על השולחן, ללא קשר עם מה שכתוב בפריאמבל. לאלה המתעניינים באותיות הקטנות, במשמעותו של הכתוב - קטנותי מלהאכנס את ראשי בין כל המשפטנים שטוענים מה שטוענים ומתפלפלים כפי שמתפלפלים. ביקשתי מפרופ' ברק, ממאיר רוזן ומפרופ' זמיר שיתנו לי בכתב את דעתם ביחס למשקלם של שני הדברים האלה, גם לגבי הנוטינג וגם לגבי עזה. מזמיר קיבלתי חוות דעה רק לגבי עזה, כי לא ביקשתי לגבי הנוטינג. הוא השתתף בדיוני הממשלה כאשר חרלו לעסוק ב"נוטינג". לא משום שהוא סרב להשיב לגבי הנוטינג, אלא משום שלא ביקשתי אותו. בשעה שמפרופ' ברק ומר"ר רוזן ביקשתי את עמדתם לגבי שני הדברים. שולשתם אינם נותנים שום משקל משמעותי משפטי לכך שיהיה כתוב כך או אחרת, לגבי הורסיות השונות.

לגבי עזה רוזן וברק אינם מקנים שום משקל לעצם הפיסקה של הנוטינג, אם ישנה או לא. לאחר שקודמת לה פיסקה שמתחילה בכך שישראל מקבלת על עצמה להגשים את מה שהוסכם בקמפ דייויד, אהן זה משנה אם ישנן עוד כמה שורות. חברי הממשלה קיבלו את הטקסט של המשלחת האמריקאית, ללא יוזמת המשלחת בושינגטון.

(ראה חוות הדעה של פרופ' ברק וד"ר רוזן ושל חוות הדעה של פרופ' זמיר בנספח)

אלה שתי הנקודות שישראל אינה רוצה להשלים עימן, שהממשלה אינה שלמה עימן, מכל מקום לפי שעה אינה רוצה להשלים עימן. יתכן שלא תרצה להשלים עימן, למרות מה שהאמריקאים אומרים, שלא כדאי לפתוח נושאים שיבררו עימם גם פתיחה נושאים שאינם נוחים לנו. אינני יכול לומר שהממשלה החליטה לא לפתוח את הנושאים האלה.

אני רוצה לעדכן את חברי הוועדה איפה אנחנו נמצאים כיום: הטקסט כולו נמור, פרט ל-4 נקודות, שתיים ישראליות ושתיים מצריות שמצוינות בסימן שאלה, אבל לא התעכבו בגללן; אין בטחון אם הצדדים יעלו אותן. האמריקאים הובעים בתוקף שלא להעלות אותן. המצרים מעלים את שאלת השלבים.

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 19 דפים
עותק J	מתוך 5 עותקים

ישראל באף אחד מהנספחים אינה מעלה שאלה מיוחדת. ישנם למעשה שלשה נספחים, נספח אחד מדיני, נספח אחד צבאי ואחר-כך יש אפנדיקס לנספח הצבאי שמורכב ממפות, מדברים טכניים שקשורים לנספח הצבאי. זהו מעין נספח צבאי לנספח הצבאי. פרט לשירות מפות ודברים קטנים אחרים שהיו בעצם עבודתם כאשר עזבנו, במידה שהדבר נוגע מבחינת ניירת לכריחת חוזה שלום או עריכת טקסט לחוזה שלום בין ישראל למצרים - הדבר גמורן בתנאי שהצדדים יהיו מוכנים, כל אחד, גם לבלוע ולוותר על ערעוריו (אלה שמניחי קודם), גם אם לא התעוררנה שאלות נוספות שתעכבנה את החימת ההסכם כולו. ואכן ישנן גם שאלות כאלה.

אני רוצה לפנות את רובן. חלק מהן שתורות. האחת מהן - שאלה מינוי שגריר, שגריר ישראלי במצרים ושגריר מצרי בישראל, תוך חודש ימים לאחר השלמת השלב הראשון. על כך ישנו מכתב מהנשיא קרט, שבו הוא מודיע שקיבל מכתב מהנשיא סאדאת האומר שתוך חודש ימים לאחר השלמת השלב הראשון ישלח השגריר המצרי, במסגרת התקנות יחסים נורמליים בין הצדדים, שגריר בדרגת שגריר ושגריר תושב.

מה מה השלב הראשון?

ז. ורהפטיב

שר החוץ מ. דיין: תשעה חודשים. מה שכתוב בטקסט הוא זה: הנסיגה תיעשה בשני שלבים, שלב א' תוך תשעה חודשים ושלב ב' לא יאוחר משלוש שנים. ושני השלבים תחילת מנינם מאישרור חוזה השלום. החלפת השגרירים צריכה לבוא תוך חודש ימים לאחר סיום השלב הראשון שבו ישראל הגיע לקו ראס מוחמד אל-עריש, ומשך הזמן שלו הוא תשעה חודשים מאישרור החוזה.

המועד הזה של תשעה חודשים הוא חל לא רק על היחסים הדיפלומטיים אלא בקבוצה שלמה של דברים שנקראת "התקנת יחסים תקינים". בין הנושאים האלה ישנם כאלה שאפשר להחליט רק על מועד תחילתם ולא על סיומם. יש כאלה שאפשר להחליט מיד על ביצועם ויש כאלה שגם מועד תחילתם יותר גמיש.

באשר לפעולה הראשונה שבאה ממש בד בבד עם החימת

החוזה - היא אחת בלבד והיא שיט בתעלת סואץ.

מי שרוצה יוכל לומר שחוזה השלום הוא פיסת נייר בלבד, מי שרוצה יוכל לומר: זו החימת חוזה המחייב את שני הצדדים לסיום מצב המלחמה. לפי טענת המצרים, היות ועוד הימשכנה שלש שנים עד ליציאתנו מסיני, הם אינם רוצים להתחייב לעשות את הדברים האחרים מיד. לאחר השלב הראשון, לכשנגיע לקו ראס מוחמד - אל-עריש - וזה צריך להיות לאחר תשעה חודשים - צריכות לבוא רוב הנקודות של הנורמליזציה. חלקן יכול לבוא מיד, כגון ביטול החרם הערבי. צריכים להכין את הצעדים המשפטיים מיד, אבל הדבר יתבצע כהוגם תשעה חודשים. יש אולי עוד דברים אחרים כאלה שהם חוקים שאפשר לבטל אותם.

יש דברים שאפשר להחליט רק על תחילתם, כמו המו"מ על

הסכם כלכלי. בשום מקום לא כתוב שיגיעו להסכם. יכולים לנהל מו"מ ואחר-כך מתברר שלא משתווים, או שיש הסכם או שאין הסכם. אי אפשר לומר כמה זמן זה יארך.

בדברים אחרים אומרים: הנו לנו זמן לנשוט. צריכים

להיכנס לנורמליזציה של יחסים בין ישראל למצרים, כגון יחסי הרבות, חופש תנועה, מרודור אירי ועוד - על אלה נאמר שתוך חצי שנה מגמר שלב א' ייכנסו למו"מ, אבל אין מועד לסיומם. כמו שאין מועד לסיום מו"מ, כאשר מתנהל מו"מ בינינו לבין ארצות הברית על הסכם אירי מטוים.

כל אלה בחילומי מכתבים שלא נחתמו, בטיוטות לחילופי

מכתבים.

שאלה אחרת - שאלה כוחות האו"ם, שהיא שאלה מורכבת מאד,

בעיקר בנושא מה יהיה אם האו"ם לא ירצה לחדש את היטצאות כוחותיו שם. לדעתי, יש מכתב

לשכת הפרוטוקולים
דף 5 מתוך 19 דמים
עותק 5 מתוך 5 עותקים

מניח את הדעת מהנשיא קרטזר אלינו, האומר: במקרה ששום דבר לא יצא, הוא מבטיח לדאוג לכך שיימצא כוח בינלאומי שימלא את אותם התפקידים שכוחות האו"ם צריכים היו למלא.

יש עוד התחייבויות אמריקאיות. האחת היא בקשר למועד של השלמת הקמת שדות הערופה. מבחינה זו המכתב שיש לנו מארצות הברית הוא מניח את הדעת. אינני מדבר על הסיוע הכספי, אלא על החלק הטכני. יש התחייבות אמריקאית על שני שדות הערופה שארצות הברית צריכה לסייע בהקמתם במשך שלש שנים.

היו"ר מ. ארנס: דובר על שלשה שדות.

שר החוץ מ. דיין: אף פעם לא דובר על שלשה, דובר על שנים. מהיום הראשון של המו"מ דובר עם האמריקאים - והם הבטיחו - שהם מתחייבים להקמת שני שדות תעופה, אחד במקום עציון ואחד במקום איתם.

ז. ורהפטיג: סגן שר הבטחון אמר שאנחנו מתכננים הקמת שלשה שדות, שנים קטנים ואחד גדול.

היו"ר מ. ארנס: על פי דברי שר הבטחון הוא קיים שיחה עם מפקד חיל אוויר בנושא הזה, והמסקנה של מערכת הבטחון היא שלא ניתן לאמצא לאחר בנגב שני מקומות לשני שדות תעופה תחלימיים לעציון ואיתם. ניתן באמצעות שני שדות קטנים אחד גדול לקבל את התחליף.

שר החוץ מ. דיין: אני מדבר על ההתחייבות האמריקאית. יכול להיות שיאמרו לאמריקאים: את אותה השקעה תשקיעו בשלשה שדות, אינני יודע. המכתב - בהשחתפות שר הבטחון - לגבי ההתחייבות האמריקאית מדבר על שני שדות.

היו"ר מ. ארנס: אני מעוניין שאתה הדע את כל האינפורמציה.

שר החוץ מ. דיין: חודה, אני יודע את כל האינפורמציה אם היא אינה תואמת, האמר למי שמטר לך. לא היה אף פעם שום מכתב אמריקאי בדבר התחייבותם להקמת שלשה שדות תעופה. יכול להיות שהישראלים יבואו באחד הימים לאמריקאים ויאמרו: את אותו הסכום אנחנו מבקשים לחלק לשלשה שדות. אינני יודע, אינני בקיא בזה.

ח. בר-לב: הוא אמר שהאמריקאים אכן מדברים על שני שדות, אבל צה"ל מדבר על שלשה שדות.

שר החוץ מ. דיין: לגבי הקומה שלוש השנים של אותה הקומה פיננסי סני יש בקשה דו-צדדית, בקשה מצרים וישראל כאחת, שארצות הברית תקיים צילומי אוויר באותה הקומה אחת לשבועיים, כדי לראות אם הדברים מבוצעים כהלכה. האמריקאים נאותו לכך. האמריקאים היו מוכנים להמשיך לצלם לאחר שתי השנים והמצרים סרבו. אם שני הצדדים אינם מוכנים - אמרו האמריקאים - הם לא יעשו זאת.

יש דברים שהם פחות חשובים, של פנייה לאמריקאים במקרה של חילוקי דעות בועדה המשוחפת. יש שאלה של פרשנות של שני סעיפים שאינם כתובים כל כך בבירור בטקסט של ההסכם, ששני הצדדים הסכימו לקבל את הפרשנות על ידי האמריקאים.

ישנן שתי שאלות שבשבילנו הן שאלות קרדינליות - שאלת הנמט ושאלת הסיוע הכספי. שאלת הנמט היא בינינו לבין המצרים, אבל בלי ספק האמריקאים יכולים לעזור בה. הם אומרים שיעזרו בה ועוזרים בה, אבל העזרה רחוקה מאד מהמשאלות שלנו.

לשכת הפרוטוקולים	
דף 6	מתוך 19 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

מ. דיין

המו"מ נמשך גם בהעדרי. השר מודעי בארץ, אם החענינו - אני מציע להזמין את השר מודעי כדי לדעת מה המצרים והאמריקאים מוכנים לעשות בענין הנפט.

ביחס לסיוע הכספי: עד לפני יום או יומיים האמריקאים לא רצו אמילו להקטיב, לא הסכימו לתת הוראה לנציגיהם אפילו לקבל מאיתנו חומר מפורט בענין זה, על אחת כמה וכמה להיכנס לדיון בענין זה. אולי בשעות האחרונות חלה תזוזה כל שהיא והם מוכנים לשמוע, מבלי להתחייב.

לא דובר על זה בקמפ דיוד? י. הורביץ:

עד כמה שאני זוכר, דובר על שדות העופה. אולי נאמר שם ועוד. אני רוצה להסביר את העמדה האמריקאית בענין זה. הם אינם אומרים - וכאשר משהו מאיתנו מנסה לומר זאת הם מכחישים בכל הוקף - שהם לא ישתתפו בסיוע כספי או סיוע כספי ניכר. "זאת לא אמרנו, אל חשימו בסינו דברים". הם אומרים: לנו ישנה שיגרה של סיפול. אנחנו עוזרים במשך כל השנים לישראל, עזרנו בעבר ונעזור בעתיד, אבל יש לנו דרך אין לטפל בענין זה. אנחנו מוכרחים לטפל בזה דרך הקונגרס. זה אחד הנושאים הרווחים והשנויים במחלוקת היום בגלל האינפלציה בארצות הברית, ועקב החביעה לקצץ בהוצאות הציבוריות.

שר החוץ מ. דיין:

לפני שהם מביאים לקונגרס הצעה לתקציבים כאלה, שלידים הם תקציבים גדולים, צריך שהנשיא ידבר על כך עם כמה אנשי מפתח בקונגרס. עד עכשיו היו בחירות (ב-7 לחודש) ועסקו בהן. תנו לנו - הסא אומרים - ימים אחדים עד שנתחיל להיכנס לענין הזה. זו לא רק בעיה של זמן, יש אצלם רתיעה מקשירה של שני הדברים. הם מבקשים, מייצגים ותובעים: אל תקשרו את שני הדברים. "אתם מוכרחים שיהיה לכם גם בטיס כספי, אבל עכשיו כאשר אתם נמצאים בתחילת הדרך, עוד לא הגענו לערב חתימת הסכם, אנחנו מציעים לכם: אל תבואו לציבור האמריקאי ותאמרו: אתם נותנים כסף - אנחנו עושים שלום, אינכם נותנים כסף - איננו עושים שלום". יכול להיות שכאשר תגיעו להתימת הסכם שלום אם מצרים, תחליטו שבגלל העדר כסף אינכם יכולים לחתום, אבל אל תציגו את זה בתור מרכיב אחד. עזרנו לכם ונעזור לכם, אין לנו רקורד כל כך רע בסיוע לישראל שאם צריכים לחשוך שמה לא נעזור.

במכתב שנוגע לשדות העופה הם כותבים במפורש על סיוע כספי, הם אינם כותבים כמה.

יש מכתב מהנשיא אל ראש הממשלה בענין שדות העופה בעיקר. ישנו קטע אחרון: יש התיחסות לאפשרות של מקורות סיוע אחרים. (מצטט) ד"ר רוזן:

(ראה מכתב הנשיא קרטל אל ראש הממשלה)

מכל מקום, במו"מ הכליתי הם קיבלו משר האוצר שלנו את החזכיר שלנו על הכספים שאנחנו נזקקים להם. הם מצידם בשלב זה אינם מוכנים להיכנס לדיון קונקרטי. הם אומרים: אל הפרשו את דברינו כנועלים את הדלת, אנחנו צריכים לדבר על כך עם הקונגרס. אשר ללוח הזמנים - בואו נחקרם עם הסכם השלום, נראה אם יש הסכם שלום ביניכם לבין המצרים ונגיע לנושא הזה. זה באשר לשני הנושאים של הנפט והסיוע. יכול להיות שענין הנפט או הסיוע ייפכו לבעיות מרכזיות. כרגע הנושא המרכזי - המכתב צאצא המשותף.

שר החוץ מ. דיין:

אני רוצה לסכם את החלק הראשון: פרט לענין

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 19 דפים
עו"ת	מתוך 5 עותקים

- 101 -

ועדת החוץ והבטחון

16.11.78
מ. דיין

הנפט והסיוע, הרי בכל שאר הדברים : א) הטקסט עצמו על הסעיפים שהצדדים מסויינים ביניהם ב) אהנספה המדיני ב) הנספח הצבאי והאפנדיקס לנספח הצבאי וחילופי המכתבים בינינו לבין האמריקאים - כל זה ערוך ומסוכם. ענין הנפט והסיוע בתחילת הטיפול.

הנושא המרכזי שעליו כרגע נסובים הדברים: ענין המכתב המשותף. מה הנושא? מצרים חובעת - אינני יודע באיזה מידה תעמוד על כך, אינני יודע אם זה תנאי בל יעבור או א דרישה שהיא עשויה לרדת ממנה - קורלציה גמורה בין הגשמת החלק הפלשתינאי לחלק המצרי. עד כדי כך שהצעתם המפורטת אומרת כך : חודש ימים לאחר חתימת השלום ואישרורו, שני הצדדים מתחייבים שייכנסו לדיונים.

לפי הצעה המצרים הראשונה, שהיא מאד נוקשה, במ"מ צריך לדון במודליטי של הבחירות ובעקרונות שלמיהם צריכה לפעול מועצת האוטונומיה, העקרונות והסמכויות שלה, כמה היא מוסמכת, כמה היא צריכה לעסוק. ההנחה היא שהדבר הזה צריך להימשך לא יותר מ-5 חודשים. כך ש-5 חודשים לאחר תחילת המו"מ צריכות להיות הבחירות למועצה האדמיניסטרטיבית. חודש לאחר הבחירות צריך הממשל הצבאי למסור את סמכויותיו למועצה הזאת. חודשים לאחר זה צריך צה"ל להתפרש מחדש ביהודה ושומרון וחבל עזה. סך כל החודשים האלה מגיע להשעה. פירוש הדבר, שבשעה שצה"ל בנטיגתו יגיע לקו ראס מוחמד אל ערשי ואז ייכנסו היחסים הנורמליים בינינו והשגריר המצרי יגיע לישראל, באותה תקופה כבר תקום האדמיניסטרציה המינהלית הערבית במקום הממשל הצבאי. במלים אחרות, כאשר מפציץ/תחלום על הסכט שלום עם ישראל, אלא תחילת בהגשמתו בפועל, אז תקום אאוצא המועצה המינהלית במקום הממשל הצבאי. שני הצדדים יגיעו בו זמנית לאותו ביטוי של גמר מלחמה ומצב של שלום.

זה היה לוח הזמנים המוצע על ידי המצרים בצורה מפורטת. מבחינה קמפ דייויד יש פה שלשה דברים שצריך להביא בחשבון: 1) לפי הניסוח של קמפ דייויד, לאחר שתהיינה בחירות חופשיות ותיבחר המועצה האדמיניסטרטיבית, מיד לאחר זה הממשל א הצבאי צריך לבטל מהשטח ולמסור את המקידיו למועצה המינהלית. כאן אין משום חשש הקצב או תביעה חדשה, אלא תביעה ליישום הדברים.

אשר למריסה מחדש של צה"ל, אינני יודע אם המצרים עומדים או יעמדו על לוח זמנים. נדמה לי שבשלבים מסויימים בקמפ דייויד לנו היה ענין שיהיה ברור שזה חלק מהמערך החדש. שלא יבואו לטעון שעם הקמת המינהל תהיה נסיגה, אלא תהיה פריסה מחדש והתיצבות בעמדות בטחון.

אין פה שאלה של קצב או החשת זמן. לא כאן נעוצה הפרובלמטיקה של הענין. אשר לחלקים האחרים - כאשר הנושא עלה לדיון בראשונה במו"מ בושינגטון, ראש הממשלה ללא הרחורים, ללא השגות, ללא פקטורים קיבל את הנוסחה של תחילת המו"מ ואמר: נכון, התחייבנו בקמפ דייויד שנעשה -ני הסכמים, מקובל עלי שחודש ימים לאחר חתימת ההסכם או אישרור ניכנס למו"מ על הדבר השני. נעמוד בדיבורנו, לא התכוונו לסחוב את הדברים או להימנע מהם. נסיים את ההסכם הזה וניכנס להסכם האחר.

ראש הממשלה לא קיבל ומסרב לקבל לוח זמנים משוער כמטרה למועד של הבחירות. הוא כן קיבל שני נוסחים. נוסח אחד - במה יהיה הדיון. זה ציטוט מלה במלה של קמפ דייויד.

ד"ר רוזן : (מצטט) (ראה הסכם קמפ דייויד)

שר החוץ מ. דיין : אנחנו הוספנו : PRIOR TO ELECTION
ו- OTHER RELATED, הוספנו TO DEFINE AND AGREE. זה לא רק ענין של הגדרה. מנהלים מו"מ, יעלו את ענין הקרקעות, יעלה ענין סטטוס הישובים ועוד.

הקונצפציה היסודית היא זו: אנחנו מוכנים ורוצים בחקמת אדמיניסטרציה. אבל אם יהיו חילוקי דיעות ולא נבוא לעמק השווה, אז כל זמן שלא יוסכם אחרת קיים המו"מ. שינוי במצב הקיים הוא הסכם על שינוי, ואם אין הסכם על שינוי, קיים המצב הקיים. על כן אמרנו AND OTHER ISSUES RELATED -1 TO DEFINE AND AGREE

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתיך 19 דמים
עותק	מתוך 5 עותקים

-101-

ועדת החוץ וההגנה

מ. דיין

לא רצינו לקבל את הנוסחה שאח כל זה אפשר לסיים בחמישה חודשים. המטת החדשים נבעו מתוך המטת שכל התהליך יסתיים בתשעה חודשים. אבל כן הסכים ראש הממשלה בניו יורק, עם ואנס, כאשר טרב - והוא עדיין מטרב-לקבוע TARGET DATE לומר: אנחנו רוצים להגיע לבחירות במועד מוקדם, AT AN EARLY DATE, לעטוף בנושאים האלה לפני הבחירות במטת להגיע לבחירות האלה

לפי דברי היועצים המשפטיים לאחר הבחירות צריך למסור את ניהול הדברים לאדמיניסטרציה המינהלית, כלומר - אי אפשר לנהל מו"מ, אבל הזמן שבו צריך לנהל את המו"מ הוא לפני הבחירות. לאחר הבחירות צריך להפוך מעבר הסמכות לאדמיניסטרציה.

אחרי דין ודברים ממושך באה ההצעה האמריקאית האחרונה שיש בה שינוי לא משמעותי. למעשה השינוי היסודי שבה הוא בענין זה: לראשונה בה מכתב מצרי. על מכתב שלנו ענו האמריקאים במכתב שלהם. לאחר מכן באה הצעת פשרה אמריקאית שקצת ריככה את המכתב המצרי, אבל חזרה על לוח זמנים של חמישה חודשים. כאשר טרבנו לתאריך הזה, אז בסופו של דבר - זה נכון ליום הזה - באה הצעה אמריקאית שעובדה יחד והוצעה לפני הצדדים. כרבע אנחנו שומעים שהמצרים דחיה אותה (ידיעה בעיתונים). ההצעה האמריקאית מדברת על "טרבט דייט" לקראת סוף 1979. לאחר שהיא חוזרת על כל הפרשה, להגדיר ולחסיים, אם יוסכם על כל שאר הדברים - המועד נקבע עוד שנה מהיום.

מהיום או מחתימת ההסכם?

א. לבני:

שר החוץ מ. דיין: מה נאמר לקראת סוף 1979... ההנחה היתה שהחתימה על ההוצה תהיה ב-197 ואישורו ב-1978 והבחירות תהיינה בסוף 1979. לא יום קבוע, אלא "טרבט דייט". נקבע איזה מועד שליוו צריך לשאוף להגיע.

בינתיים יש עוד נושא צדדי שהוא יותר ליבליסטי מאשר ריאלי: אי שיתופה של ירדן. מלכתחילה ישראל וראש הממשלה הודיעו שגם אם הירדנים לא יבואו, ישראל מוכנה לנהל מו"מ עם המצרים כמייצגים גם את הפלסטינאים. זה עומד בניגוד לקמפ דייוויד. בקמפ דייוויד נאמר שה"פארטיס" להסכם הם ארבעה. ברור שמקומם של הערבים המלשתיים והפקידים יבוא רק לאחר הבחירות. לפני הבחירות אין להם שום גוף מייצג. הם יכולים להשתתף במסגרת המשלחת המצרית או במסגרת המשלחת הירדנית. לא כן ירדן.

ואז התעוררה השאלה, גם בקמפ דייוויד - וגם שמעון דיבר על כך עם סאדאת - מה יהיה אם ירדן לא תבוא? המצרים ענו: נמשיך בעצמנו. מכל מקום, יכול להיות שמבחינה פורמלית אפשר לומר: בלי ירדן - איננו רוצים. אבל ההחלטה הפוליטית היתה שישראל מוכנה לדון עם מצרים גם בהיעדרה של ירדן. במכתב המצרי הראשון וגם האמריקאי לא היה לכך ביטוי. ראש הממשלה עמד על כך שיהיה לזה ביטוי, כי יש בזה חריגה ושונוי מהסכם קמפ דייוויד. הוא אמר לכתוב: ישראל מסכימה לדון עם מצרים בהקמת אדמיניסטרציה מינהלית. לפני כן בנוסחים האחרים ירדן לא הוזכרה.

אפשרות אחת היתה לומר: אם ירדן לא באה - איננו באים למו"מ. אפשרות שניה: למרות שירדן אינה באה - אנחנו מוכנים לראות במצרים מייצגים של הפלסטינאים. הממשלה קיבלה את האפשרות השניה. ואז עמדה שאלה אם לחת לזה ביטוי. יש בזה חריגה או טיפה ממה שנאמר בקמפ דייוויד.

הנוסחה הראשונה האמריקאית לא אמרה מלה על נושא זה. בא בנין ואלמר: אי אפשר להתעלם מן השאלה הזאת.

(מצטט את הצעת ראש הממשלה)

ד"ר רוזן:

(מצטט את ההצעה האמריקאית האחרונה)

אם לחזור ולסכם: במכתב הזה ישנם שלשה אלמנטים: נכונות של ישראל לדון עם מצרים ולראות בה

שר החוץ מ. דיין:

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 19 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

מ. דיין

פרטנר ולו גם פרטנר יחיד, כדי להקים את האדמיניסטרציה המינהלית. אי לזאת וכדי לסתום את המירצה, מיסקה נוספת המסבירה מה קורה בהיעדרה של ירדן. מצרים מציע לחדש את ההזמנה וארצות הברית אומרת "בינתיים", ובגין אומר: למרות היעדרה מוכנים להמשיך עם מצרים.

האלמנט השני העיקרי - נכונותה של מצרים לשבת עם ישראל. בענין זה כאילו מצרים וישראל הם שמקימים את האדמיניסטרציה, בסנחה שלאחר שהחייבה הבחירות יהווסף לפחות הגוף השלישי - הנציגות הערבית הפלסטינאית. יתכן שבאחד הימים הצטרף גם ירדן. לא מוטלים לנצח את זכותה להיכנס. יש במכתב הזה נכונות, ללא חילוקי דעות, להתחיל במו"מ חודש לאחר אישור הסכם השלום. דבר שני: לדון בהקמת המועצה המינהלית בשלבים, והם מצוינים ומפורטים. אותם השלבים שמצוינים בקטג דיויד - מודליטיס רטפונטיביליטיס. ורק עם סיומם להגיע לבחירות. הבחירות הן סוף התהליך. קודם צריך להגדיר את התפקידים ואחר-כך הבחירות.

לאחר הבחירות הממשל נסוג ואת מקומו תופסת אותה מינהלה. השאלה השנויה במחלוקת: האם לקבוע איזה תאריך מטרה לבשר המו"מ? המצרים והאמריקאים רוצים לקבוע תאריך מוקדם כשלעצמו בשביל לעמוד עם שוט על הגב ולומר: הגמרו את המו"מ! האמריקאים מדברים על "טרנט דייט". המכתב המצרי רוצה תאריכים ספציפיים.

אין חילוקי דיעות בדברים הבאים: (א) ביחס לנכונות להתחיל במו"מ. (ב) אופי המו"מ יהיה בשלבים. (ג) לפי עמדת ישראל - והדבר בא לידי ביטוי במכתב האמריקאי - צריכה להיות הסכמה על כל שלב ושלב. כל שלב צריך להיות מוגדר ומוסכם.

לבני משך הזמן האמריקאים מציעים תאריך שמבחינת המועד שבו יותר גמיש, לראות את זה כמטרה חיונית. בשעה שהמצרים רוצים לראות את זה כדבר קבוע. משך הזמן חמישה חודשים לעומת 10 חודשים. כאשר אתה אומר "בזמן קצר" אינך יכול למשוך יותר משנה. יכולות להיות דעות שונות בענין זה.

הנקודה המרכזית בעסק הזה: למי מה שאנחנו יודעים, עד לשיחות האחרונות של קרטנר עם עזר, של בז'ינסקי עם עזר, יש למצרים שתי מגמות: האחת - זו שעמדת עליה קודם, שאם רוצים להקדים, וודאי לא לאחר את מועד השבת אותה מידה של עצמאות אדמיניסטרטיבית לערביי הגדה. לא לאחר אותה לאחר שלב א' של יחסים של נורמליזציה עם ישראל. הם חוזרים מדי פעם, למרות כל הסירובים שלנו, בדרכים מתפתלות שונות להביעה שיהיה להם סטטוס מיוחד בעזה. אין לדבר הזה ביטוי בטקסט עצמו, למרות זה כל פעם חוזרת החביעה שהמצרים רוצים להגיע לאל-עריש, מדברים על משלחת קבע של שוטרים או חיילים בעזה. וכן אמרים: אם יהודה ושומרון לא תרצה ללכת לבחירות - נקיים את האדמיניסטרציה רק בעזה.

ואתה לא יודע למה?

מ. שמיר:

אומר בדיוק. יכולות להיות שתי מגמות, יכולה להיות אחת משתיהן. בלי שום ספק הם רוצים השמעה מיוחדת ונמרצת בעזה. הם רוצים לראות בעזה בסיס צבאי כשלעצמו, או בצורה זו או אחרת לקשור את עזה עם מצרים, שתהיה למצרים דריסת רגל מצד זה של המדבר. זו אפשרות אחת. אפשרות שניה היא - במצב זה שישנו בעולם הערבי, הם סבורים שיש להם השמעה - והם בודקים-בעזה יותר מאשר יש להם השמעה ביהודה ושומרון, הם רוצים להגביר את השמעתם בעזה, בגלל השיקולים הפנים ערביים, גם אם לא יצליחו להגביר על חזית הסירוב בשכם ובירושלים. שם ישנה מגמה יותר ויותר לצד המטרביים.

שר החוץ מ. דיין:

לו היה רק השאלה הצבאית, הרי במו"מ הייתי עד למחות לנסיונות בקביעה הגבולות בים ישראל למצרים, למגמה מצרית להשאיר לינקג' בין מצרים לעזה. כאשר בא הענין של הגדרת הגבול הבינלאומי, לא היה לכך ביטוי. חברים יכולים להתפעל מזה יותר או פחות - אני עצמי מתפעל מזה - אם באחד הימים יקום ההסכם וזה ספק גדול בעיני, אז המושג של RECOGNIZED BOUNDRIES יהיה בגבול האחד והיחיד שלנו.

לשכת המרוטוקולים	
דף 10	מתוך 19 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

פ. ד"ר

נתקלנו בכל מיני הגדרות. אנחנו חששנו להכניס את המושג מתוך החלטה 242 "רקוגניציה באונדריס". אם יקום הסכם שלום, אז למדינת ישראל יהיה גבול של "רקוגניציה באונדריס מעזה ועד אילת. בשעה שבאנו לעסוק בגבול הזה לא היו מגמות מצריות לעשות אותו רומף באיזה מקום. הניסוח שלהם היה לגבי הסטטוס בעזה, שהם רוצים לראות בה מדינה פלשתינאית. במידה שאפשר היה לעמוד על מגמותיהם, לא הייתה מגמה לראות את עזה כחלק ממצרים. אפן לי שום ספק שיש מגמה כזאת. יכול להיות שיש שתי המגמות גם יחד.

המצרים חוזרים מדי פעם, בכל ההזדמנויות האפשריות, שיש להם זיקה מיוחדת לעזה והם רוצים לתח לה ביטוי פורמלי.

ההצעה האחרונה היתה שיהיה מכתב מנשיא ארצות הברית אל שני הצדדים. לאמר: שני הצדדים הסכימו כלחלף... ישנה אפשרות שתהיה חליפת מכתבים בין סאדאת לבגין, סאדאת יכתוב לבגין ובגין יכתוב לסאדאת. אולי יהיו גם דברים נוספים שכל אחד יכתוב בלשונו, אבל הדברים המוסכמים יופיעו בשני המכתבים. גם לא נקבע אם יש מכתב. לעת עתה ממשלת ישראל לא אישרה את המכתב הזה.

י. הרביץ: לעת-עתה או לא אישרה?

היא לא אישרה. לעת עתה היא לא אישרה. המכתב מונח על שולחנה. היא יכולה לאשר אותו, היא יכולה לדחות אותו. זו ההצעה שקיבלנו. הממשלה החליטה לא לקבל החלטה לגבינו. היא קראה אותו ודנה, החליטה לא לקבל החלטה לגבינו כל זמן שאיננו יודעים את התגובה המצרית. אני חושב שזו החלטה נכונה. יכול להיות שהמצרים ידחו אותו ונהיה פטורים מלדון בו. יכול להיות שבעקבות הסירוב המצרי האמריקאים יציעו משהו אחר. לא נתבענו על ידי אמריקאים אלא אמריקאים להגיב עליו. האמריקאים אמרו לנו: שלחנו מכתב למצרים. חלף יום ולא נתקבלה תשובה. אמרו האמריקאים שיש בעיות, המצרים לא מסכימים לתוכנו. בוטרס ראלו נקרא לדיונים במצרים, ואחר-כך מוברק נשלח לוינגטון.

שר החוץ מ. דיין:

החמונה כפי שהיא נראית לנו: סאדאת אומר, מוטב לנו להקפיד את כל העסק ולראות במה אנחנו יכולים להתקדם בנושא הפלשתינאי. סאדאת אומר: אני מוכן לחתום על הסכם שלום, אינני מבקש מכם להתחיל לסגל. אני כן רוצה שנשב ונדבר על הגשמת לוח זמנים של הנושא הפלשתינאי. אינני רוצה שתחננו לי את החצי המערבי של סיני ואני אצטרך לקיים איתכם יחסים דיפלומטיים, בזמן שאתם תעסקו בנושא הפלשתינאי על אדמות.

בעיקר התגברת המגמה הזאת לאחר הסכם בגדד. איננו יודעים מה יהיה השלב הבא. לכן גם הממשלה החליטה שאין לה כרגע שום צורך להתחיל והאמריקאים לא מבקשים תשובה על המכתב. הסיבוך שישנו היוסא הוא מצד מצרים. מי שטעב את המוט"ם זו מצרים, למרות שלא קיבלנו תשובה על הסיוע, על הנפט, על הנומינג ועל עזה. המצרים אומרים: איננו יכולים להמשיך, הכל בעשיה של השאלה הפלשתינאית.

מה אנחנו עומדים. מחר מגיע עזר, לאחר שיראה את מוברק. הוך 24 שעות חהיה לנו אינפורמציה נוספת. אני מציע שנשב היום עד 5.30.

פ. גרופר: אם אנחנו צריכים לקבל החלטה, עלינו לשבת כמה שנשב, כדי למצוא את הנושא.

י. שריד: נקבל אינפורמציה חדשה. אי אפשר להתחיל עדיין.

היו"ר מ. ארנס: חשוב לתת לחברי הוועדה אפשרות להתבטא. כבר זמן מה שהוועדה לא היתה מעודכנת ולא יכולה לקיים

דיון מעמיק. היום קיבלנו דיווק יסודי ומעמיק - יש לתת לחברים להתבטא. אם אנחנו קובעים עד 5.30, רק חלק של החברים יוכל להתבטא.

שר החוץ מ. דיין: אני מוכן להמשיך לשבת איתכם, כאשר חהיה לנו אינפורמציה נוספת.

לשכת הפרוטוקולים	
דף 11 מתוך 19 דפים	
עותק 5 מתוך 5 עותקים	

י. בן-מאיר:

אם תהיה ישיבה נוספת, צריך לדחות את ההצבעה.

ב. הלוי:

אני רוצה כבר לומר שאני חושב שאסור להסכים לשום טרגט דייט, אפילו אם זה מנוסח כמטרה, לא יותר מאוחר מסוף 1979. חשוב מאד שלא נסכים לשום מוד קבוע מראש.

כפי ששר החוץ כבר רמז ואמר, מה שצריך לעשות לפני הבחירות זהו בעצם קביעת חלוקת השלטון בשטחים בינינו ובין הערבים. מה אני רוצה להדגיש משהו, אם אני אומר חלוקת השלטון, בקמפ דייוויד כתוב שלמועצה הנבחרת תהיינה אותן הסמכויות שיוטכט עליהן. אחרי שיהיה הסכם, בהסכם יוגדרו הסמכויות של המועצה העצמית הערבית. איפה ייקבעו הסמכויות שלנו? זה גם כן חלק מההסכם. ברגע שאנחנו נוציא את הממשל הצבאי משם ואח צה"ל עם הפריטה החדשה, לפי החוק הבינלאומי לא תישאר לנו שום סמכות, אלא אם נשמור על סמכות כתובה, אלא אם נקבע. זה לא יהיה כמו עכשיו, שנוכל להסתמך על החוק הבינלאומי סעיף 47, שלפיו לכוח כובש יש כל הסמכויות שאנחנו רגילים להן במשך 11 שנים. הסמכויות האלה קטורות בזה שאנחנו כוח כובש ויש לנו ממשל צבאי.

הנסיגה של הממשלה הצבאי אינה מאצילה לנו שום סמכויות. לפי דעתי צריך לבדוק עם היועצים המשפטיים, שכל מה שלא יוגדר כסמכות המועצה הערבית, המימשל הצבאי יישאר לנו. אלא אם אנחנו לא נכתוב בפירוש שלנו תחיה סמכות להשתמש באדמות המדינה - זה לא יהיה. זה לא כך, חבר-הכנסת תמיד, כפי שאתה אמרת במלבייזה. כמובן יש מליון דוגם של אדמות מדינה, של מי הן? - של מדינת ישראל. הן לא של מדינת ישראל, מדינת ישראל לא סיפחה את השטחים. מדינת ישראל היא לא המדינה של השטחים. כל זמן שמדינת ישראל שולטת שם מכוח הממשל הצבאי, היא שולטת באדמות המדינה. זה סתם מושג מעורפל, זו לא המדינה הישראלית. זו יכולה להיות המדינה העתידה לקום בעוד חמש שנים. בינתיים מי ישלוט באדמות המדינה? צריך לאמר בהסכם שאנחנו צריכים לעשות בבוא הזמן.

אותו הדבר בנוגע להתישבות, בנוגע לישובים הקיימים, שהם עצמם יושבים אזרחיים. לא רק שהם לא צבאיים, אלא הם לא שלטוניים. כמו שיש חושבים ערביים יש חושבים יהודים. אם לא יאמר דבר מפורש, הממשל החדש יתיחס לישובים היהודים ללא כל זכויות יחר או שינוי מאשר לישובים ערביים. קל וחומר בנוגע להתישבות, אם לא ייכתב בהסכם שיש לישראל זכות להתישב, או באיזה מקומות יש זכות להתישב - אז לא תהיה התישבות יהודית. וגם אם לא יוגדר בסמכויות של המועצה החדשה איזו שלילת זכות התישבות - חיוב זכות התישבות לא יהיה.

זו אזהרה למשפטנים, ליועצים המשפטיים, לדרך רוזן וזמיר לשים לב לזה בהסכמים, לקבוע את הסמכויות של ישראל והן חמלאנה את החלל הריק. אותן הזכויות שלא תינחנה לממשל החדש, והן יהיו של הממשל הישראלי.

לא קל להשיב את ההסכמה הערבית, זה כמעט בלתי אפשרי מבחינה טוליטית להגיע להסכם על הענין הזה. לכן אם קובעים תאריך לאמור: אם לא תגיעו לידי הסכם עד 1979, אז הכל מתבטל - אז הסיכויים שהכל מתבטל.

שר החוץ פ. דיין:

זה לא מה שכתוב. מה שקודם לענין התאריך נובע לענין האגרימנט. צריך להסכים קודם.

ב. הלוי:

האגרימנט קשה כקריעת ים סוף. הדברים שצריך להסכים עליהם כוללים שאלת ההתישבות היחורית, אדמות המדינה וכל ה"אישוט" השנויים במחלוקת אידאולוגית ועמוקה ביותר עם הערבים. כל זמן שלא נבוא לידי הסכם על הדברים העמוקים ביותר, לא יבכל לקום הסכם. כל זמן שאין הסכם, לא יכולות להיות בחירות. זה לא דבר של סתם מודליטיט של בחירות, זה לא רק ענין למי תהיה זכות בחירה ועד איזה גיל. השאלות הפוליטיות הקשות ביותר צריכות לבוא לפני הסכם בינינו לבין האפרטנריס, בין אם הפרטנריס ירדן ומצרים ובין אם זו רק מצרים, כי מצרים לא בקלות יכולה לוותר על הזכויות של הפלשתינאים בגדרה הערבית בשם ירדן.

לשנת הפרוטוקולים	
דף	מתיך 19 דמים
עותק	מתוך 5 עותקים

שר החוץ מ. דיין:

כפי שאני קורא את זה, זה ממש ההיפך ממה שאני מבין. יחזן שאני טועה בהבנתי את הדברים, אני מבין את הדברים ממש ההיפך. פה כתוב: מטרת המו"מ היא להגיע להסכם לפני הבחירות. משום שאלמנה דכולם ואלמנה קמפ דייויד, ברגע שיש בחירות - זה סוף התהליך. לכן נאמר פה שבדרך לנהל מו"מ בהדגשה. אם אין הסכם - אין בחירות. כל "טרנט דייט" זה שום דבר, יש חובה להגיע להסכם לפני הבחירות.

ב. הלוי:

אין שום חילוקי דיעות. זה מאשר את מה שאני אומר "פריור טו אלקסן" צריך להסכים על הכל, על כל מה שיהיה במשך חמש שנים בגדה המערבית, לפי כל הסמכויות; ולא רק באופן טכני להגדיר שלמועצה הנבחרת ההיינה סמכויות בעניני חינוך ותרבות. אלא צריך גם להסכים עם פרטנר ערבי מצרי או ירדני, להסכים איזה סמכויות תישארנה לישראל, אם בכלל. אם זה לא יהיה מוסכם, לא תישאר לנו שום סמכות. כפי ששר החוץ רומז: עם הבחירות כאשר תקום המועצה, השלטון שלנו יוצא.

י. שריד:

היא לא הקום.

ב. הלוי:

הכוונה היא שהיא תקום. ביום שתקום במקום הממשל הצבאי רשות עצמית ערבית בשטחים זה סוף כל שלטון ישראלי, חוץ מאשר מוסכם מראש לפני הבחירות. לכן צריך לשים לב שכל הסמכויות שאנחנו רוצים לשמור לעצמנו צריכות להיות מוסכמות מראש. לכן ההסכם כפי שאני אומר, צריך להיות "פריור טו אלקסן". השגת ההסכם קשה כקריעה ים סוף לאור הניגודים הפוליטיים בין הפלשתינאים ובינינו.

צריך להסביר קודם כל לעצמנו ולאשריקאים

שזה לא הסכם טכני, זה לא רק מו"מ על מודליטי, זה מו"מ על העיקרים שבעיקרים. זה יקח חרבה זמן וחרבה יותר משנה. צריך להיות לנו הופש בלתי כבול לא לבוא לידי הסכם. אם פרטנר אחד אומר "אני מוכרח לבוא לידי הסכם במשך שנה", כפי ששר החוץ הזכיר בהקשר אחר, אם שני הצדדים צריכים להסכים - ז"א, כל אחד חופשי לא להסכים. בכל הדברים האלה יש סבירות רבה שלא נופל לבוא לידי הסכם, בכל אופן לא עד סוף 1979. אנחנו לא יכולים להיות תחת חרב מוחשית, שאם עד 1979 לא נסכים לתביעות הערבים או לתביעות המצרים בענין יהודה ושומרון ועזה, חוזה השלום עם מצרים לא יבוצע. ברגע שנכניס את התאריך הזה או איזה שהוא תאריך, - אא אנחנו מגבילים את חופש המו"מ שלנו. באופן פורמלי לא, באופן פורמלי אנחנו נשארים חופשיים. הזמן לא שייך לחופש, אבל אנחנו בעצם קובעים מראש אפשרות סבירה מאד שכל מה שהוטכם בקמפ דייוידא ומה שייחתם עם מצרים יתבטא באותו תאריך. צפוי מראש שעד 1979 לא נוכל לבוא לידי הסכם עם הערבים על חלוקת הסמכויות בגדה המערבית ובעזה, כפי שאני מכיר את העמדה הערבית ושלנו, אלא אם נקבל את רוב דרישות הערבים - הערבים לא יסכימו. הערבים לא יסכימו, לפי דעתי, שאנחנו נוכל להתישב באדמות המדינה, שאנחנו נהיה עצמאיים כפי שאנחנו מתארים לעצמנו. הם לא יסכימו. לא יכול להיות הסכם, לא יכולות להיות בחירות, אי אפשר לקיים את התאריך של 1979.

לכן אני מזהיר מלקבוע תאריך כל שהוא. זה

כובל את ידינו ומחבל בחוזה השלום. זו בעיני פיצצת זמן. אם בינתיים פנצנו חלק מסיני, זה רק נזק. לצורך הויכוח בינינו - לא כלפי חוץ - עדיף לקבל את הגישה האלטרנטיבית הנרמזת של מצרים, לא לזוז מסיני. קודם כל להתחיל במו"מ על יהודה ושומרון ולנסות לבוא להסכם במועד מוקדם. ורק כאשר נבוא להסכם על הסמכויות ביהודה ושומרון, אז יתחילו התאריכים של סיני סיני. אחרת אנחנו מפסידים את השטח של סיני ואת הנפט. האם אני טועה בנוגע לנפט - שאם צ הנפט נפסיד בתוך המישה חודשים? כיוון שהנפט כל כך חשוב, לתת את הנפט ואת השטח של סיני מתוך סיכון שביהודה ושומרון לא יצא שום דבר ומהחוזה שאלא עם מצרים לא יצא שום דבר - זה סיכון גדול מדי.

בשום אופן לא להסכים אמילו עד סוף 1980.

שני פרטנרים צריכים לבוא לידי הסכם. שר החוץ אומר שאלה רק פרטנרים של מדינות. בקמפ דייויד נאמר שבצריכים לנהל את המו"מ גם עם תושבי ערביי ארץ-ישראל. אמנם ראש הממשלה כבר הסכים, אבל כל הסכמה היא חלק לא טובי של הסכם שלא הושג.

לשכת הפרוטוקולים
דף 13 מתוך 19 דפים
עותק 5 מתוך 5 עותקים

16.11.78
ב. הלוי

האם טוב שבבילגו לווחר על השתתפות ירדן?
לא במקרה הכנסנו להכנית האוטונומיה שלנו ולקמפ דייויד את ירדן בתור שותף. כי הלא הירדנים אחרי הבחירות, או לפחות אחרי חמש שנים, הם יהיו השכנים שלנו. מה תועלת לחשיב את ההסכמה של מצרים על דברים שהירדנים לא הסכימו להם?

שאלה שלישית היא שאלה של ירושלים. בהסכם על מסירת הסמכויות המצרים יעוררו את שאלת ירושלים. הבנתי רמז משר החוץ, הלא לפי המכתב של המצרים הם רואים את ירושלים כעיר אחת לא רק כשטח כבוש כמו שאמריקה רואה, אלא כחלק בלתי נפרד מהגדה המערבית, שכל הוראות קמפ דייויד יחולו עליה. האוטונומיה הכתובה של קמפ דייויד כוללת אוטונומיה של מזרח ירושלים, והם לא יבואו לידי הסכם איתנו על המודליטיס, על הסמכויות בלי שיוסכם על זה משהו.

העמדה שלנו היא אחרת - זה שטח ישראלי שאין לדבר עליו בקשר לאוטונומיה. מה יש לנו חילוקי דיעות. חילוקי הדעות בריבים להיפתר בהסכמה לפני הבחירות. איך כל זה ייפתר במשך שנה אחת לפני הבחירות - אינני יודע. לכן תאריך סופי הוא פיצוח זמן ואסור להסכים לשום תאריך.

ז. ורהפטיג:

אני ארשה לעצמי להתחיל מנקודה שאמרת, שראש הממשלה הסכים, אפילו הציע שהמו"מ על יהודה ושומרון יוכל להתנהל עם מצרים בלבד, בלי ירדן. אני מודאג מזה יותר מאשר מעניין התאריך, תאריך, גול, מטרה עד 1979.

כל ההביון שבהצעת האוטונומיה וכו' וכו' - לא לפי השקפתי - לפי השקפתו של ראש הממשלה או לפי השקפתו של שר החוץ היתה כך: אנחנו עם מצרים נגמור ואחרי זה ננהל מו"מ עם האוטונומיה. לא יהיה מי שינהל איתנו מו"מ, ירדן לא תרצה - אז אנחנו בסדר. אין לנו פרטנר - העניין תלוי ועומד. אם אנחנו עצמנו מינינו לנו פרטנר, אם אנחנו מציעים את מצרים כפרטנר, כעבור חודש נשב עם מצרים חודש, חודשיים ואי אפשר יהיה להסכים - אז תבוא הודעה של מצרים שאי אפשר לבוא לידי שום הסכם ויאשימו אותנו שאיננו רוצים לקיים את הסכם המסגרת של קמפ דייויד. אז יבחרו להם את התאריך כפי שחש רוצים, נגמר המו"מ ואין בחירות. אין בחירות לא משום שהמפלגות ינאצו לא רוצים, אלא משום שאנחנו לא רוצים.

מה אני רוצה לומר שיש הבדל בין שר החוץ ובין היועץ המשפטי שלו, צא שר החוץ אומר שהנושיונג אינו מעלה ואינו מוריד, אינו גורע ואינו מוסיף, כי המשפט הראשון קובע, המשפט הראשון של הזיקה בין החוזה. אני חושב שזו תפיסה משפטית יותר קולעת בעניין זה מאשר השניה שאומרת.....

שר החוץ מ. דיין: אין לי ויכוח עם מאיר רוזן. כל הורחי באה מרוזן.

ד"ר מ. רוזן: אין חילוקי דיעות. אני ציטטתי סעיף שמבטל את הזיקה.

ז. ורהפטיג: זה לא מנחם אותי, אלא בגלל המשפט הראשון, בגלל קמפ דייויד, בגלל המהות. התאריך לא כל כך קובע פה, כי אם העובדה הפוזיטיבית שיבוא הפרטנר השני ויאמר: אין מקום למו"מ.

יכולתי להבין לו היתה הבנה ראשונה מה עניין המודליטיס של בחירות ביהודה ושומרון. בישיבה קודמת שאלתי: מי ישתתף בבחירות? נאמר שירושלים המזרחית היא חלק מיהודה ושומרון. אם ירושלים המזרחית היא חלק מיהודה ושומרון, ברור שהמו"מ יכול להתפוצץ על הסכם זה. נפל הסכם זה, נפל גם ההסכם השני.

אולי מפני זה גם במצרים יש הרהור שני. תרשו לי להיות אימכא מטברא. אני רוצה להתווכח עם עצמי: האם המחשבה הזאת שמצרים מעלה עכשיו - אינני יודע אם להאמין לעיתונאים אך שמוברק אומר שהוא בא להקל ולא להחמיר - האם המחשבה על ביצוע אוטונומיה בעזה ולהשאיר את יהודה ושומרון במקרה - אין מקום לחשוב עליה? או יתכן שההסכם עם מצרים יוכל לעמוד על רגליו הוא. מצרים יש לה זיקה מיוחדת לעזה, לכן בעזה

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחוך 19 דמים
עותק	מחוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

16.11.78
ז. ורשטיג

ביצענו את האוטונומיה, יש עם מי לדבר, א-שאוה רוצה לדבר. בינתיים יש הסכם, יש גם אוטונומיה ולהשאיר את יהודה ושומרון.

הלוואי ויכולנו להגיע לכמה אוטונומיות. אחר-כך לעשות אוטונומיה לשובים היהודים. לפצל את ענין האוטונומיה, עד שאי פעם ירחיב. מתוך גישה של איכסא מסתברא, ההצעה הזאת היא יותר ברת ביצוע מאשר הענין הכללי.

נדמה לי שאנחנו נכנסנו במו"מ למבוי, ואם לא נגיע לאיזה שהוא הסכם גם מהותי, אז זה מבוי סתום. אם לא נגיע למו"מ על תוכנם של דברים, הגענו למבוי סתום. יש לי רושם שאנחנו מדברים בשתי שפות, אנחנו ומצרים.

אולי הדבר העיקרי שרצייתי לומר לוועדה, וניסיתי לדבר בלי לקרוא לו בשמו: רבותי חברי הועדה, במידה שהדבר נובע להסכם שלום בינינו לבין מצרים, מחות או יותר הגענו להסכם מלא. נשאר דברים של מה בכך. אפשר לדחות אותו, אפשר להסכים לו, אבל כל הקומפלקס של הסכם שלום עם מצרים הוא גמור.

שר החוץ מ. דיין:

מה עושה מצרים ברגע זה? היא אוטרה, איננו עושים איחכם הסכם שלום לפני שנכנסים למו"מ מייגע בשלבים בכל מה שנוגע להסכם הפלשתינאי. אני ראייתי ברכה בגמר המלאכה עם הסכם השלום. את זה נמננו. ואז הם התעוררו ואמרו: זה לא הולך בלי הסכם אחר - מה יקרה ביהודה ושומרון ובעזה.

לנו כחברי ועדת החוץ והבטחון צריך להיות ברור שיש פה שני דברים. המצרים התעוררו בשעה ה-12. אולי מלכתחילה היתה דעתם לנהוג כך. לאחר שהם גמרו נושא אחד, הם אומרים: אנלי נדחה אותו, יש עוד דברים.

חבר-הכנסת הלוי, אינני חולק על הדברים שאמרת, על הקושי להגיע להסכם. הדברים היו לעינינו. בלשון של הניסוח, בהדגשה מה רופף ומה יציב - הרופף היה התאריך של הטרנט דייט, היציב ההצרכה להגיע להסכם לפני הבחירות. אם אין הסכם בנושאים שהם "פריור טו אלקשן", אין מגיעים ל"אלקשן". אין מצב שצריכים לעשות את הבחירות ויהי מה. זה בדיוק עומד להיפך: צריכה להיות הנדרה והסכמה, והמישאלה היא להגיע לטרנט דייט.

אם יהיו חילוקי דיעות? ב. הלוי:

אז לא יהיה הסכם. שר החוץ מ. דיין:

מה יהיה עם חוזה השלום? ב. הלוי:

אם הם יתנו בזה, אז לא יהיה הסכם שלום עם מצרים. הם לא ביקשו לחתום על הנייר הזה. לי ברור שתוך 24 שעות הוא לא יהיה קיים. אנחנו מעונינים במשך כל הזמן לבוא ולומר - וגם בשלב זה - שאנחנו מוכנים למו"מ. איננו רוצים שיראה כאילו אנחנו רוצים לסחוב.

שר החוץ מ. דיין:

אפשר לעשות פריוריטיס, קודם כל להגיע להסכם בדבר א' וב', וצריך להגיע להסכם לכשיגיעו להסכם. קובעים כטרנט דייט בעוד שנה להגיע לבחירות, כדי שלא יאמרו שבכלל איננו רוצים. יש שני נושאים - באחד סיימנו, בשני הם מטרביט.

ז. ורשטיג:

בישיבה עם סגן ראש הממשלה אמרתי שאני לא הייתי מעקב את ההסכם עם המצרים, לפני שנכנסו לפרטי פרטים על יהודה ושומרון, כל זמן שהיה מעורפל. עכשיו הם רוצים להבהיר. עכשיו הם רוצים יותר ופותר להבהיר. אנחנו לא עושים כך, אנחנו עוזרים להם להיכנס לפרטי פרטים. אדרבה, שיחממו איחנו.

ז. ורהפטינג

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתיך 19 דמים
עותק	מתוך 5 עותקים

כדיעבד לאחר שהם אחתמו ולאחר עמדת חזית הסירוב, יכול להיות שהם לא יוכלו לעמוד. אם יתפוצץ העניין - יתפוצץ כאשמתם. עכשיו אנחנו סוחבים בגלל פרט זה או אחר. בינתיים הם הולכים לנגן כינור ראשון.

שר החוץ פ. דיין:

במה אנחנו סוחבים? אנחנו השלמנו איתם את הכל ומוכנים לחתום.

ז. ורהפטינג:

מבורק אומר שהוא בא לשנות. עד היום לא היתה הסכמה שלנו ולא שלהם. עכשיו שני הצדדים לא יכולים לגמור. נעלם לי העניין של הירישה לשהם על אפשרות של רביזיה צבאית.

ד"ר פ. רוזן:

שר החוץ הזכיר את סעיף 4.4. האמריקאים לא רוצים לפתוח את החוזה לדיון מחדש. יש סעיף 4.4 שאומר: סידרי הבטחון שנקבעו בסעיף זה יכולים לבוא לדיון מחדש לפי בקשה אחד הצדדים ונתיחן לשנותם בהסכמה הדדית. המצרים לא מרוצים ורוצים להכניס סעיף שהסכם בחוקף ל-25 שנים.

י. בן-מאיר:

בטיוטה הראשונה שהגשתם הוא לא היה.

ד"ר פ. רוזן:

בטיוטה הראשונה הוא לא היה. שינוי אפשר להביש רק בהסכמה הדדית.

ז. ורהפטינג:

מה מביא איתו מבורק? נניח שהוא לא מביא שום דבר חדש, מה עומדת הממשלה להחליט? מה אתם מציעים?

שר החוץ פ. דיין:

אם המצרים יודיעו שהם מסכימים להסכם הזה כפי שהוא, הממשלה הצטרך להחליט על שלשה דברים: אם היא מסכימה להשאיר את הנוטינג, או שהיא מערערת עליו? האם היא מסכימה להשאיר את הסעיף על עזה או היא מערערת עליו? הממשלה אינה מרוצה מהלשון שבה כתוב הסעיף על עזה והיא רוצה שינוי. הממשלה הצטרך לומר אם היא מקבלת את הסעיף של הנוטינג כפי שהוא או שיבצאו אותו מהמבוא. הממשלה הצטרך להחליט אם להוציא את הסעיף על עזה או שינויו. הממשלה הצטרך להחליט אם היא מסכימה לנוסח הזה של המכתב האמריקאי או לדרוש את שינויו, על חרגט דייט ועוד. הממשלה הצטרך להחליט אם היא חותמת על ההסכם מבלי שמובטח ענין הנפט, מבלי שמובטח ענין הסיוע הכספי. לא דובר על ענין ירושלים.

י. בן-מאיר:

אני מודה לשר החוץ על סקירה מאד בהירה של הצבת הדברים. שר החוץ חילק את הנושאים לשלשה תחומים: (א) החוזה הכתוב בינינו לבין מצרים, ניסוחו ונספחיו. (ב) שני הנושאים שעומדים מחוץ לחוזה, בינינו לבין האמריקאים - נושא הסיוע, והשני - נושא הנפט, בינינו לבין המצרים והאמריקאים שאיננו אורבני לחוזה. (ג) המכתב המחובר, ה-נו'ינט לטר. אני רוצה להבחין בין הדברים. אני אתחיל מהסוף.

אני חושב שלו עמדה לפני הממשלה ההחלטה לחתום על החוזה כמו שהוא, על טעיטיו, כפי שהוא כאן - הייתי מבין והייתי מצדיק אותה לו היתה מחליטה לחתום על החוזה כמו שהוא, עם הנוטינג, עם עזה, עם משום שהחוזה הזה, לדעתי, משקף באופן סביר את מה שהוסכם בקמפ דייוויד.

אני רוצה להעיר הערה לגבי החוזה: אני הייתי חותם עליו, החוזה הכתוב משקף פחות או יותר את מה שכתוב בהסכם קמפ דייוויד. אם כי בכל הנושאים שהממשלה העלתה אותם בשבועות האחרונים וערערה עליהם, בסך הכל לא השגנו בהם שום דבר. אין אף נקודה שאפשר לבוא עליה ולומר: על הנקודה הזאת לא הייתי חותם חוזה. אני מקבל את הדעה הזאת - אין אף נקודה בין הנקודות הללו שנשארות פתוחות בחוזה, שלנו יש סיעונים עליהן, שבגללה אפשר לבוא ולומר "אנחנו לא חותמים". בגלל הנוטינג אפשר לא לחתום? - אינני חושב שאפשר. אותו דבר לגבי עזה.

לשכת הפרוטוקולים	
דף 16	מתוך 19 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

אתה, שר החוץ, ניהלתא מו"מ עם הערבים ואחא יודע שיש דינמיקה של מו"מ. במו"מ אתה יוצר נורמות. או שיש נורמה של התפשרות, או שיש נורמה שצד אחד נותן וצד שני מקבל. דוגמא אני יכול לתת לגבי הקו המקווקו ברצועת עזה. בסופו של דבר, כאשר לוקחים את השלט, הוא לא טוב ולו מבחינת הדינמיקה של המו"מ. המצרים חייבים להבין שגם הם מתפשרים. לחזור עם הדרישות כולן - לא ציפינו. להשיג בכל הנקודות - לא ציפינו.

שר החוץ מ. דיין: לך יש מושג כמה נקודות הצלחנו להוציא בהתחלה, באמצע ובסוף? הוצאנו להם נקודות שהם עמדו עליהן. הוצאנו אותן והם החקקו, הפסיקו את הישיבה. מדברריך משמע שלא קיבלנו דבר בשתי הנקודות האלה.

י. בן-מאיר: אני אמרתי שבהתחלה היה מו"מ של "קח" ו"תן". היו צריכים משהו להשיג בנקודות האלה. אני מקבל שהחווה הזו מספק פחות או יותר את קמפ דייויד. הממשלה חתמה על ההסכם, הכנסת אישרה אותו. הממשלה צריכה לחתום על הסכם השלום.

אני לענין הנפש לא הייתי מייחס חשיבות. אדריבה, אסור לנו להיות תלויים בנפש שהוא בידי המצרים. לכן כל הדיבורים אם תהיה לנו קונצסיה או לא - אינני מייחס להם חשיבות. אסור לנו לקנות את כל הנפש שלנו מהמצרים. אם לא רצינו להיות תלויים באירנים, קל וחומר לא להיות תלויים במצרים. משהו כדאי לקנות. אני מציע לקנות יותר ממקסימו או מנורבגיה.

לגבי הסיוע האמריקאי אני רוצה להוסיף פה נקודה. זה לא ענין שהאמריקאים אומרים "מה זה קשור לחוזה"? זה קשור באופן אינטגרלי משום סיבה אחת: כל הבעיה חכספית שלנו היא בגלל הנסיבה, בגלל הזמן, בגלל שלש השנים, בגלל סד הזמן. מבחינה בסחונת וכלכלית ודאי, קשה לעמוד בזה. לעשות במשך שלש שנים מה שעשינו במשך 11 שנים - זו משימה קשה.

יכולים לבוא להגיד: השעה חודשים נקיים, אבל הנסיבה הסופית לא יאוחר מחמש שנים. פה התביעה לאמריקאים. לגבי שדות התעופה הם הבינו. אותו הגיון קשור לא רק בשדות התעופה. ישנה השחית אדירה של 60 מפליארד לירות שהושקעה בסיני במשך 11 שנה.

אני הצעתי הצעה, אינני יודע מדוע הממשלה לא שקלה אותה. הצעתי להציע לאמריקאים ויתור על החובות שיש לנו או מורטוריום. מימון החובות עולה לנו 500-600 מליון לירות לשנה. זה דבר שיותר קל להציע לאמריקאים, שיסכימו לתת לנו דחייה ל-10 שנים. בתקופה הזאת לפחות נקל על מאזן החשלוטים שלנו בסכום של 500-600 מליון דולר שהוא הקלה רצינית. לדעתי החשובה של האמריקאים שזה אינו קשור בנושא אינה נכונה.

הנקודה העיקרית והמרכזית היא לא החוזה. בסיוע האמריקאי טעמו יושב. הנושא העיקרי נושא המכתב, הנו"נט לטר. בצדק אמר שר החוץ שזה הנושא העיקרי. החוזה פחות או יותר גמור, אני מוכן לקבל אותו. לא כן בקשר לנושא של המכתב. אני שולל את המכתב מתחילתו ועד סופו ואני אנטק מדוע.

ראשית, משום שהוא חריגה מהסכם קמפ דייויד. השר בורג אמר בסיע שלנו: אני בעד כל דבר שכתוב בקמפ דייויד, אני נגד כל דבר שלא כתוב בקמפ דייויד. בקמפ דייויד כתוב שאנחנו מציעים לדבר עם ירדן ומצרים. מה ההבדל? הוא גדול מאד. שתי סיבות מדוע יש לנו אינטרס מרכזי לדבר עם ירדן ולא לבד עם מצרים: הנושא של אוטונומיה עבורנו קשה בקריעת ים סוף. אינני חושב שיש מישהו שחושב שזה דבר טוב. איך שלא יבא, יהיו בו הרבה בעיות. אמילו המירוש של ראש הממשלה - אינני יודע מי מקבל אותו בעולם. יש בעיות עם קרקעות, עם המצב החוקי - צאצאך בבקשה, כל דבר יש לו מחיר. בשביל שלום עם מצרים - נחנו את סיני. בשביל שלום עם ירדן - נחנו אוטונומיה. הוצאנו את מצרים ממעגל המלחמה. אנחנו צריכים לעשות פריסה מחדש ביהודה ושומרון - יש שלום עם ירדן, זה יותר קל. אולי יהיה פחות טרור.

אם אין לנו שלום עם ירדן, כאשר צריך להגן על הגבול המזרחי - אני צריך לכבול את ידי עם אוטונומיה? כל פעם כאשר אנחנו מדברים על מצרים, אומר שר הביטחון: אבל יהיה שלום עם מצרים; ויש משהו בדבריו. העובדה שיחיה שלום שווה משהו. אז יש החליך של שלום, הוצאנו את מצרים ממעגל המלחמה, הוצאנו את ירדן ממעגל המלחמה, כדאי

לשכת הפרוטוקולים
דף 17 מתוך 19 דפים
עותק 5 מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון
16.11.78

י. בן-מאיר

לנו להיכנס לבעיה סבוכה - לנושא של אוטונומיה. אני לא יכול לשלם פעמיים. סאדאח עצמו אמר למשפטנים במצרם: אני השגתי לערבים הסכם מצוי, אני את שלי עשיתי, שיבואו הם וימשיכו.

אז לא הצענו את האוטונומיה.

ח. בר-לב:

לו היו קמים ערביי המקום ואומרים: אנחנו מוכנים לדבר. אני מוכן לדבר איתם. אין לי את ירדן -

י. בן-מאיר:

יש לי מה מי שמוכן לדבר. חזית הסירוב מחזקה את הברית שלה עם אש"פ. בשכם חזית הסירוב, בשביל מה אני צריך אוטונומיה? אינני מבין איך אנחנו מכניסים את עצמנו לדבר שהוא נוגד את ההגיון של המורת שלום. אינני יכול לשלם למצרים תמורת שום דבר.

אני רוצה לקנות בית ושני רוצה למכור בית.

אנחנו מביעים לחתימת חוזה. בעת חתימת החוזה אומר המוכר: אני אמנם אחתום, אבל הבית רשום על שמי ושם אשתי. אשתי בחו"ל, כאשר היא תחזור - היא תחתום. כאשר האשה באה, היא אומרת: בעלי חתם, אבל אני רוצה מחיר גבוה יותר, אני לא מקבלת את החוזה.

נחתום עם מצרים. מה ניתן לירדן כאשר היא

תבוא למו"מ? הלא גם היא תבקש משהו. המצרים לוחצים להביא אותה, ירדן ודאי גם צד לעניין. אני חותם מצירי, אבל הצד השני לכל הדיעות אינו הצד הבלעדי. ז"א, נצטרך עוד מו"מ עם ירדן. האמריקאים ישחררו אותנו מהצורך לנהל מו"מ? אחרי ירדן יבואו המלשתינאים וגם הם ירצו משהו.

לכן אני חושב שהדבר הזה הוא טעות מיסודו,

זו חריגה מקמפ דייויד, הוא אינו מוצדק.

הוא היה כלול בקמפ דייויד, לא העזת להצביע נגד.

מ. שמיר:

אינני מתחרה איתך בהעזה. לך יש מגמה מזיקה ורעה, להזיק לנו באופן היצוני. אינני

י. בן-מאיר:

מקבל את המגמה הזאת. היות וחתמנו על קמפ דייויד, אני רוצה לראות כמה הוא טוב. אין הצדקה לחריגה מקמפ דייויד, אין הצדקה לחתום על המכתב הזה. אף על פי שהממשלה הסכימה, אני חולק ומתנגד.

הממשלה אפילו לא דנה בזה.

שר החוץ מע דיין:

הממשלה הסכימה עקרונית לנהל תוך חודש מו"מ עם מצרים.

י. בן-מאיר:

בנין הציע טיוטה. הטיוטה אפילו לא באה לדיון לממשלה ובטיוטה היה כתוב שננהל מו"מ עם מצרים כלבד וניכנס למו"מ תוך חודש. הוא לא הסכים למועד. על זה הגישו המצרים מכתב. על זה

שר החוץ מ. דיין:

אנחנו קיבלנו את המכתב האמריקאי מס' 1, ואז בא מכתב אמריקאי מס' 2 והאמריקאים עצמם אמרו: אל תיכנסו לדיון עליו לפני שנשמע את חובת המצרים. הממשלה מעולם לא חתמה, היא לא נגעה באף אחד מהמכתבים האלה.

י. בן-מאיר:

העובדה שהוגשה טיוטה צמצא על ידי ראש הממשלה כנראה היתה על דעת הממשלה.

הממשלה טחר יכולה להחליט שהיא לא עושה הסכם שלום בלי ירדן.

שר החוץ מ. דיין:

לשכת הפרוטוקולים
דף 18 מתוך 19 דפים
עותק 5 עותקים

שר החוץ מ. דיין:

ז. ורהפטיג:

מצרים?

שר החוץ מ. דיין:

האם יש סיכוי שהממשלה החליטה: הותמים על הסכם שלום, על המכתב גדון לאחר שנקבל תשובה

הממשלה יכולה להחליט כך. הממשלה יכולה להחליט בלי טרגט דייט. הממשלה יכולה להחליט שלא

נכנסים לשום נו'ינט לטר על יהודה ושומרון.

בהצעה השלום הראשונה היו שלשה סעיפים שעסקו בלינקג'. אמרנו: העבירו את זה לחליפת מכתבים, תוציאו מחוזה השלום.

י. בן-מאיר:

אני מצטער על כך שהוגשה טיוטה כזו. זה לא מוצדק ולא מחויב מקמפ דייד. אם ראש הממשלה הציע טיוטה כזו, יהיה קשה לו לחזור בו. אני מצטער על כך.

יש הבדל גדול אם הממשלה מודיעה שהיא מסכימה לחתום על חוזה השלום ולגבי מכתבים היא הדבר לאחר ההתייחסות, אם המכתב הוא נספח לחוזה השלום.

שר החוץ מ. דיין:

הוא אינו נספח.

י. בן-מאיר:

הוא איננו נספח, אבל הוא קשור בו זמנית. והם יפרסמו אותו יחד עם חוזה השלום. גם אנחנו נפרסם מכתבים. את המכתב על שדות התעופה אנחנו נפרסם.

שר החוץ מ. דיין:

הוא חלק מחוזה השלום. יש דברים שהם חלק מהחוזה.

המכתב על שדות התעופה הוא חלק מהחוזה. אנחנו

אמרנו: אם אין לנו מכתב המבטיח שדות התעופה יהיו מוכנים, אז איננו יכולים להבטיח שנצא. המכתב הזה אינו נספח, יכולים לכתוב אותו בתאריך אחר. אני כן אומר שהוא היום אחר מאבני הנגף המרכזיות שהמצרים קושרים.

י. בן-מאיר:

לו זה לא היה בהקשר, היתה לו משמעות אחרת. שר החוץ אומר: סאדאת אומר שהוא מוכן שאפילו לא ניסוב. אם כן ניסוב, סאדאת יאמר: אני לא אקיים יחסים מלאים עד שלא יתברר העניין הזה.

אני מסכים איתך שיש אחת משתי אפשרויות בעוד

השעה-עשרה חודשים: או שנצטרך להיכנס ללחץ המצרי-אמריקאי בעניין מהות האוטונומיה, שהוא בנמשנו, ולהיכנע מירוש שאיבדנו את יהודה ושומרון, או שבאמת השלום ילך לאיבוד. לכן אני חושב שלא צריך להסכים לעניין המכתב.

הממשלה צריכה לעשות מה שאמר חבר-הכנסת ורהפטיג

- על החוזה הותמים, על המכתב גדון אחרי-כן. אם מצרים אינה רוצה - היא הפרה את הסכם קמפ דייד. מצרים מסרבת לחתום, אנחנו מוכנים לחתום על חוזה השלום.

היו ר. מ. ארנס:

שר החוץ חוזר על בקשתו לסיים את הישיבה. שר החוץ מוכן להיפגש איתנו ביום שני. ננסה

לביים עם את שר הבטחון.

שר החוץ מ. דיין:

אם שר הבטחון יבוא עם אינפורמציה מעודכנת, עדיף לשמוע אותו. מבחינתי, בכל עת שחרצו-

אני מוכן להמשיך בדיון.

ש. פרס:

יש לי בקשה שיודיעו לנו לפחות יום קודם.

היו"ר מ. ארנס:

אני מציע שנשב עם שר החוץ ביום שני בשעה 9.

לשכת הפרוטוקולים
דף 19 מתוך 19 דפים
עו"ק 5 עותקים

-101-

ועדת החוץ והבטחון

16.11.78

מ. ארנס

אני מבקש משר החוץ להביא לידיעת הממשלה את סיכום הדברים שנאמרו פה.

לא אכתוב שום סיכום. מזכיר הועדה יעביר לממשלה.

שר החוץ מ. דיין:

שהממשלה לא תקבל שום החלטה עד שהועדה לא חגמור.

היו"ר מ. ארנס:

ביום ראשון יש ישיבת ממשלה. אין לי שום מושג מה יהיה בה. אני מעריך שישיבת הממשלה לא

שר החוץ מ. דיין:

תסכם את הנושאים האלה, לפני שנגיע לסוף פסוק. אצאך יחכן שהיה התפתחות דברים כזו שהממשלה כן תרצה להחליט.

אני מבקש שלא תסכם.

היו"ר מ. ארנס:

אתה מבקש ואני אינני מסכים. אתה יכול לשלוח מכתב בחתימתך לראש הממשלה ולבקש.

שר החוץ מ. דיין:

אחרת, היינו ממשיכים בדיון.

היו"ר מ. ארנס:

אנחנו ניפגש ביום שני.

הישיבה ננעלה בשעה 17.45